

Børnelitteraturen er en mulighed for at forstå verden

Af Bjarne W. Andresen, lærer, pædagog og master i børnelitteratur

Ny international børnelitteraturfestival skal afholdes i Aarhus hvert andet år med start i november i år. Interview med Rolf Hapel, en af fødselshjælperne bag projektet, om ideen bag.

I 2017 kom den internationale festival Hay til Danmark, hvor den som noget helt unikt var en børnelitteraturfestival. Normalt afholdes festivalen i England med aflæggere i andre lande, og denne gang har den efterladt spiren til et nyt træ i skoven af litteraturbegivenheder i Danmark.

Fremover skal der afholdes en international børnelitteraturfestival i Aarhus hvert andet år med start i 2018. LæringsCentret har talt med forvaltningschef i Aarhus Kommune Rolf Hapel, en af fødselshjælperne for Festivalen, som endnu er så ung at den ikke har fået navn.

Rolf Hapel tager imod på sit kontor på Dokk1. Han går straks til det emne, som i sidste ende kommer til at afgøre, hvor langt et liv festivalen vil få: Økonomien.

"Partnere er vigtige, for Aarhus Kommune kan ikke være ene om finansieringen. Gyldendal og DR har allerede meldt sig som interesserede, magistratafdelingen for Børn og Unge er med, og der er kontakt til en række fonde. Der må gerne komme mange forlag, for de trækker forfattere med sig, som publikum kommer efter."

Partnerskaber betyder, at andre aktører leverer indhold til alt det, som

sker på Dokk1. "Vi kan slet ikke uden", som forvaltningschefen udtrykker det. Som et eksempel fortæller han om "Kommune forfra", som er lavet sammen med Mandag Morgen.

"Vi vil ikke være 'dem inde på kommunen', for kommunen er dig og mig." Det er partnerskaber gode eksempler på. På den måde kommer borgerne, foreningerne og andre dele af civilsamfundet med.

"De frivillige er også et vigtigt led. Vi har fået et rigtigt godt startskud med Hay festivalen i 2017. Det er folkene fra Europæisk Kulturhovedstad 2017 og de frivillige, som skal have æren for det."

Hvor meget kan man trække på navnet Hay?

Hay festival er et godt koncept, men er brandet kendt nok? Rolf Hapel vil gerne være med til at udvikle noget med større inddragelse af børnene. Spørgsmålet er, om det kan gøres inden for rammerne af Hay. Den internationale messe i Bologna har slået sit navn an, men den er mere præget af bogbranchen som fagmesse, end det er tænkt med den danske festival. Det er de professionelle formidlere – og ikke mindst læserne – som skal være i centrum.

Det er relativt nemt at fortælle, hvad en international børnelitteraturfestival er. Hay er internationalt kendt som litteraturfestival, men for det danske publikum (ikke mindst børnene) er det ikke afgørende, om den nye festival fortsætter under Hay's "hat". Rolf Hapel vil dog give en kæmpe cadeau til både Hay og Europæisk Kulturhovedstad 2017 for den festival, som har været. "Vi har ikke de samme ressourcer i 2018, men vi bygger stille og roligt op. Vi skal ikke være bange for at løbe den

i gang." Han peger på Krimimesse Horsens som forbillede for den måde at lade en festival vokse i sit eget tempo.

Er der behov for endnu en festival?

"Vi tror, der er et hul også internationalt. Det, vi kan i Skandinavien, er at se børnene som aktører. Her tager vi fat i et særligt skandinavisk DNA. Vi ser en ressource, når borgeren kommer ind ad døren," mener Rolf Hapel.

Hvad sker der så nu?

Få timer efter mit interview med Rolf Hapel skulle der være ansættelsessamtale for en projektleder, som skal tiltræde i stillingen 1. februar 2018. Dokk1 har gode erfaringer med at få ting til at fungere, og festivalen må meget gerne brede sig ud i regionen, så det ikke kun bliver en Aarhus-festival. Bibliotekerne i Horsens, Silkeborg, Herning og Viborg vil gerne være med, og der kommer stadig flere interesserede til. Den er tænkt som en tredages festival, men udenlandske forfattere og illustratører kan benytte lejligheden og tage på turné før eller efter.

Hvad får Aarhus, Danmark og børnelitteraturen ud af det?

Her kan man høre, at Rolf Hapel har fået talt sig varm. Med glød i stemmen fortæller han om litteraturens potentiale:

"Man får sat sit eget liv i perspektiv med litteraturen, og måske især med børnelitteraturen. Personligt tror jeg ikke, man kan overvurdere litteraturens bidrag til ens udvikling."

Rolf Hapel tilføjer at han lige har hørt, at læsetests vender den tunge ende nedad.



“For mig er børnelitteraturen noget af det vigtigste. Det er selvforståelse, sprogudvikling og meget mere.” Han peger på den amerikanske økonom og Nobelpris-modtager James Heckmann, som har vist, at jo før man investerer i børnene, jo større bliver udbyttet. Altså: Det er bedre at forebygge end at helbrede.”

Kunst har værdi i sig selv

Når man prioriterer litteratur og læsning, øger man instrumentelle effekter og får bedre læsekompetencer hos børnene, dannelse, sociale evner og dermed også bedre mennesker. Som Rolf Hapel formulerer det:

“Men litteraturen har også en værdi i sig selv, ligesom leg, oplevelse, kunst. Den instrumentelle effekt kan være svær at måle, men den anden, den sker.”

Det er en interessant betragtning i en tid, hvor det ellers er det instrumentelle, der måles og vejes – og tillægges værdi. Her er forvaltningschefen ikke enig med tidens strømning:

“Kunst har værdi, fordi kunst er vigtig. Punktum. Vi går ikke til koncert for at lære at spille et instrument eller for at vide mere om Bach. Vi går til koncert for at få en oplevelse. Sådan skal det også være med læsning.”

Dokk1 er langt fremme, når man taler Smart City. F.eks. snakker deres nye medarbejder, robotten Norma Pepper, med en børnehavegruppe. De glemmer helt, at det ikke er et menneske, og robotens hurtige adgang til hele det digitale arkiv gør den til en meget vidende samtalepartner. Men der er ikke kun plusser; Rolf Hapel taler længe om de udfordringer, digitaliseringen bringer med sig. F.eks. er der problemer med fordelingen af goder i Verden. Og hvem er det der tjener på digitaliseringen?

Men det er vist en anden artikel ... ■



**Der er årligt 1,4 mio. besøgende på Dokk1, Skandinaviens største offentlige bibliotek. I de fire dage i oktober 2017, der var Hay festival, kom der i alt 20.000 besøgende, dvs. 6-7.000 flere end normalt. Den næste internationale børnelitteraturfestival på Dokk1 finder sted 1. – 4. november, i uge 44.
Fotos: Bjarne W. Andresen**

